

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺയകാണ്യേ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

വനേ ശ്രീരാമാദീൻ പ്രതി വിരാധസ്യാക്രമണം

കൃതാതിഥ്യോഽഥ രാമസ്തു
സൂര്യസ്യാദയനം പ്രതി |
ആമന്തര്യ സ മുനീൻ സർവാൻ
വനമേവാൻവഗാഹത || 3.2.1 ||

നാനാമൃഗഗണാകീർണ -
മൃക്ഷശാർദൂലസേവിതം |
ധ്വസ്തവൃക്ഷലതാഗുൽമം
ദുർദ്ദർശസലിലാശയം || 3.2.2 ||

നിഷ്കുജമാനശകുനിം
ത്വയിൽലികാഗണനാദിതം |
ലക്ഷ്മണാനുചരോ രാമോ
വനമധ്യം ദദർശ ഹ || 3.2.3 ||

സീതയാ സഹ കാകുത്സ്ഥ -
സ്തസ്ഥിൻ ഘോരമൃഗായുതേ |
ദദർശ ഗിരിശൃംഗാഭം
പുരുഷാഭം മഹാസ്വനം || 3.2.4 ||

ഗഭീരാക്ഷം മഹാവക്ത്രം
 വികടം വികടോദരം |
 ബീഭത്സം വിഷമം ദീർഘം
 വികൃതം ഘോരദർശനം || 3.2.5 ||

വസാനം ചർമ വൈയാഘ്രം
 വസാർദ്രം രൂധിരോക്ഷിതം |
 ത്രാസനം സർവഭൂതാനാം
 വ്യാദിതാസ്യമിവാന്തകം || 3.2.6 ||

ത്രീൻ സിംഹാംശ്ചതുരോ വ്യാഘ്രാൻ
 ദ്വൗ വൃകൗ പുഷ്പതാൻ ദശ |
 സവിഷാണം വസാദിഗ്ധം
 ഗജസ്യ ച ശിരോ മഹത് || 3.2.7 ||

അവസജ്യായസേ ശൂലേ
 വിനദന്തം മഹാസ്വനം |
 സ രാമം ലക്ഷ്മണം ചൈവ
 സീതാം ദൃഷ്ട്വാ ച മൈഥിലീം || 3.2.8 ||

അഭ്യധാവത് സുസങ്കുദ്ധഃ
 പ്രജാഃ കാല ഇവാന്തകഃ |
 സ കൃത്വാ ദൈരവം നാദം
 ചാലയന്നിവ മേദിനീം || 3.2.9 ||

അങ്കേനാദായ വൈദേഹീ -
 മപക്രമ്യ തദാബ്രവീത് |
 യുവാം ജടാചീരധരൗ
 സഭാർയൗ ക്ഷീണജീവിതൗ || 3.2.10 ||

പ്രവിഷ്ടൗ ദണ്ഡകാരൺയം
 ശരചാപാസിപാണിനൗ |
 കഥം താപസയോർവാം ച
 വാസഃ പ്രമദയാ സഹ || 3.2.11 ||

അധർമചാരിണൗ പാപൗ
 കൗ യുവാം മുനിദുഷകൗ |
 അഹം വനമിദം ദുർഗം
 വിരായോ നാമ രാക്ഷസഃ || 3.2.12 ||

ചരാമി സായുധോ നിത്യ -
 മൃഷിമാംസാനി ഭക്ഷയൻ |
 ഇയം നാരീ വരാഭരോഹാ
 മമ ഭാർയാ ഭവിഷ്യതി || 3.2.13 ||

യുവയോഃ പാപയോശ്ചാഹം
 പാസ്യാമി രുധിരം മൃധേ |
 തസ്യൈവം ബ്രൂവതോ ദുഷ്ടം
 വിരാധസ്യ ദുരാത്മനഃ || 3.2.14 ||

ശ്രുത്വാ സഗർവിതം വാക്യം
 സംഭ്രാന്താ ജനകാത്മജാ |
 സീതാ പ്രവേപിതോദ്യോഗാത്
 പ്രവാതേ കദലീ യഥാ || 3.2.15 ||

താം ദുഷ്ട്വാ രാഘവഃ സീതാം
 വിരാധാങ്കഗതാം ശുഭാം |
 അബ്രവീൽലക്ഷ്മണം വാക്യം
 മുഖേന പരിശുഷ്യതാ || 3.2.16 ||

പശ്യ സൗമ്യ നരേന്ദ്രസ്യ
 ജനകസ്യാത്മസംഭവാം |
 മമ ഭാർയാം ശുഭാചാരാം
 വിരാധാങ്കേ പ്രവേശിതാം || 3.2.17 ||

അത്യന്തസുഖസംവൃദ്ധാം
 രാജപുത്രിം യശസ്വിനീം |
 യദഭിപ്രേതമസ്മാസു
 പ്രിയം വരവൃതം ച യത് || 3.2.18 ||

കൈകേയ്യാസ്തു സുസംവൃത്തം
 ക്ഷിപ്രമദ്യൈവ ലക്ഷ്മണ |
 യാ ന തുഷ്യതി രാജ്യേന
 പുത്രാർഥേ ദീർഘദർശിനീ || 3.2.19 ||

യയാഹം സർവഭൂതാനാം
 പ്രിയഃ പ്രസ്ഥാപിതോ വനം |
 അദ്യദാനീം സകാമാ സാ
 യാ മാതാ മധ്യമാ മമ || 3.2.20 ||

പരസ്പർശാത് തു വൈദേഹ്യാ
 ന ദുഃഖതരമസ്തി മേ |
 പിതൂർവിനാശാത് സൗമിത്രേ
 സ്വരാജ്യഹരണാത് തഥാ || 3.2.21 ||

ഇതി ബ്രൂവതി കാകുത്സ്ഥേ
 ബാഷ്പശോകപരിപ്ലുതഃ |
 അബ്രവീൽലക്ഷ്മണഃ ക്രുദ്ധോ
 രുദ്ധോ നാഗ ഇവ ശ്വസൻ || 3.2.22 ||

അനാഥ ഇവ ഭൂതാനാം
 നാഥസ്ത്വം വാസവോപമഃ |
 മയാ പ്രേഷ്യേണ കാകുത്സ്ഥ
 കിമർഥം പരിതപ്യസേ || 3.2.23 ||

ശരേണ നിഹതസ്യാദ്യ
 മയാ ക്രുദ്ധേന രക്ഷസഃ |
 വിരാധസ്യ ഗതാസോർഹി
 മഹീ പാണ്യതി ശോണിതം || 3.2.24 ||

രാജ്യകാമേ മമ ക്രോധോ
 ഭരതേ യോ ബഭൂവ ഹ |
 തം വിരാധേ വിമോക്ഷാമി
 വജ്രീ വജ്രമിവാചലേ || 3.2.25 ||

മമ ഭുജബലവേഗവേഗിതഃ
 പതതു ശരോന്യ മഹാൻ മഹോരസി |
 വ്യപനയതു തനോശ്വ ജീവിതം
 പതതു തതശ്ച മഹീം വിഘൂർണിതഃ || 3.2.26 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺയകാണ്ഡേ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ||